
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

שפה ומגדר - 50328

תאריך עדכון אחרון 05-10-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תקשורת ועיתונאות

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): אסתר שלי-ניומן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: esther.schely-newman@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: שני, 10:30-12:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יבחן דרכים להבנייה וייצוג זהות מגדרית באמצעות השפה. טקסטים מתקשורת ההמונים ומתקשורת בינאישית ישמשו להבנת הדינאמיקה של יחסי כוחות והבדלים תרבותיים בין המגדרים.

מטרות הקורס:

הקורס בוחן באופן ביקרתי גישות שונות לשאלת ההבדלים בין המינים: מולדים או תלויי תרבות. מגוון טקסטים – שיחות בעל פה, מכתבים, קבוצות דיון, מהספרות והקולנוע יהוו בסיס לתובנות אודות התפקיד של השפה בהגדרת הזהות המגדרית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הקורס יכשיר סטודנטים

(1) לזהות מאפיינים מגדריים בשימוש בשפה.

(2) לבחון אסטרטגיות שיח תלויות תרבות ומגדר.

(3) לאסוף ולקטלג השפעות ואילוצים הנובעים מהקשר האינטראקציה.

(4) להשוות בין אסטרטגיות שיח בקרב קהילות דיבור.

(5) להעריך את ההשפעות של המגדר על פרפורמנס של זהות.

דרישות נוכחות (%) :

90

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות ודיונים בכיתה. הסטודנטים יציגו את נושאי המחקרים שלהם המבוססים על איסוף נתונים וניתוחם

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

הקשר ומרכיביו

אינטראקציות במרחב הפרטי

אינטראקציות במרחב ציבורי

מגדר ושפת המשפט

פוליטיקה ותקשורת

צרכנות ופרסומות

יצירה נשית: שירה, סיפורת, אמנות

- Ahearn, Laura M. 2012. *Living language: An introduction to linguistic anthropology*. Wiley-Blackwell Publishers. Ch. 9: "Language and gender". Pp. 187-213.
- Coates, Jennifer. 1997. *One-at-a-time: The Organization of Men's Talk*. In *Language and Masculinity*, edited by Sally Johnson and Ulrike Hanna Meinhof (Blackwell Publishers), pp. 107-129.
- Eckert, Penelope, and Sally McConnell-Ginet. 1997. "Communities of Practice: Where Language, Gender and Power all Live." In, *Language and Gender, A Reader*. Pp. 484-494.
- Gill, Rosalind. 2007. "Gender and the media," chapter 1 in her book, *Gender and the Media*. Polity Press, pp. 7-41; 73-112.
- Johnson, Fern L. and Elizabeth J. Aries. 1997. "The Talk of Women Friends." In *Language and Gender, A Reader*. Pp. 215-225.
- Ross, Karen and Carter, Cynthia (2011). "Women and news: A long and winding road." *Media, Culture and Society* 23: 1148-1165.
- Tannen, Deborah, 1999. "The Display of (Gendered) Identity in Talk at Work." In *Reinventing Identities*. Pp. 221-240.
- West, Candace; M. Lazar & C. Cramarae, 1997. "Gender in Discourse," in *Discourse as social interaction*, edited by T.A. van Dijk (Sage), pp. 119-143.
- Wood, Julia T. 2001. "Gendered organizational communication," ch. 9 in her *Gendered lives: Communication, gender and culture*. Wadsworth. Pp. 243-278.
- אבו-רביעה-קוויידר, סראב. 2005. "מתמודדות מתוך שוליות: שלושה דורות של נשים בדוויות בנגב." בתוך, נשים בדרום: מרחב, פריפריה, מגדר, עורכות הנרייטה דהאן כלב, ניצה ינאי וניצה ברקוביץ. הוצאת מכון בן גוריון וחרגול. עמ' 86-108.
- טובין, דורית ואורית לפידות. 2009. "אלימות סימבולית באקדמיה: קולן של אקדמאיות שזכו במלגה יוקרתית." בתוך מגדר ואתניות בהשכלה הגבוהה בישראל, עורכים רחל הרץ-לזרוביץ ויזהר אופלטקה. חיפה: פרדס הוצאה לאור. עמודים 57-41.
- לביא, עליזה. 2006. "גברים הם השיח; נשים רק מעניקות לו צבע." *תרבות דמוקרטית* 10: 327-297.
- נגבי, עירית. 2009. סיפורי אונס בבית המשפט: ניתוח נרטיבי של פסקי דין. תל אביב: רסלינג. פרק המבוא.
- נוה, חנה. 1999. "לקט, פאה ושיכחה: החיים מחוץ לקאנון" בתוך: מין, מיגדר, פוליטיקה. הוצאת הקיבוץ המאוחד, סדרת "קו אדום". עמ. 106-49.

פרידמן, אריאלה. 1999. "על פמיניזם, נשיות וכוח של נשים בישראל." בתוך מין, מיגדר, פוליטיקה. עמ 19-48.

קמה, עמית. 2008. "ללא חדר משלהן: מעורבותן של מהגרות עבודה פיליפיניות בכתב עת בן כלאיים". מסגרות מדיה 2: 25-49. המאמר נגיש דרך הספרייה

חומר לקריאה נוספת:

Coates, Jennifer, 2005. "Masculinity, collaborative narration and the heterosexual couple." In, *The Sociolinguistics of Narrative*, edited by Joanna Thornborrow and Jennifer Coates. John Benjamins Publishing Company. Pp. 89-106.

Edelsky, Carole. 1981. "Who's got the floor?" *Language in Society* 10:383-421.
)Reprinted in *Gender and conversational interaction*, pp. 189-227).

Gergen, Mary. 1992. "Life Stories: Pieces of a Dream. In *Storied Lives*, edited by G. Rosenwald and James Ochberg (Yale UP). Pp. 127-144.

Haworth, Janet (2000). "Women in radio news: Making a difference?" In, *Women and radio: Airing differences*, edited by Caroline Mitchell. London and New York: Routledge. Pp. 250-261.

Holmes, Janet. 1998. "Women's talk: the question of sociolinguistic universals." In, *Language and gender, a reader*. 461-83.

Leith, Dick, 2005. "Hearing voices: Evasion and self-disclosure in a man's narratives on alcohol addiction." In, *The Sociolinguistics of Narrative*, edited by Joanna Thornborrow and Jennifer Coates. John Benjamins Publishing Company. Pp.148-129.

Meinhoff, Ulrike, Hanna. 1997. "'The Most Important Event of my Life!' A Comparison of Male and Female Written Narratives." In *Language and Masculinity*, edited by Sally Johnson and Ulrike Hanna Meinhof (Blackwell Publishers), pp. 208-228.

Mills, Sara (2005). "Gender and impoliteness." *Journal of politeness research* 1: 263-280.

Ochs, Elinor. 1992. "Indexing Gender." in *Rethinking Context: Language as an Interactive Phenomenon*, edited by A. Duranti and C. Goodwin (Cambridge UP), pp. 335-358.

Sawin, Patricia E. 1999. "Gender, Context and the Narrative Construction of

- Identity: Rethinking the Model of 'Women Narrative.'" In *Reinventing Identity*, pp. 241-258.
- Talbot, Mary, 1995. "Synthetic Sisterhood: False Friends in a Teenage Magazine" (in *Gender Articulated*, pp. 143-165).
- Van Zoonen, Liesbet. 2000. "Broken hearts, broken dreams? Politicians and their families in popular culture." In, *Gender, politics and communication*, edited by Annabelle Sreberny and Liesbet van Zoonen. Hampton Press. Pp. 101-119.
- בוגוש, רינה ורחל דון-יחיא. 1999. מגדר ומשפט: אפליית נשים בבתי המשפט בישראל. ירושלים: מכון ירושלים לחקר ישראל.
- ברנשטיין, דבורה. 2008. נשים בשוליים: מגדר ולאומיות בתל אביב המנדטורית. ירושלים: הוצאת יד יצחק בן צבי. פרק 7 (על הזנות בזירה הקולוניאלית: בין מיסוד לפיקוח ולחינוך), עמ' 219-240.
- ברנשטיין, דבורה. 2008. נשים בשוליים: מגדר ולאומיות בתל אביב המנדטורית. פרק 8, "בזירה הלאומית: על הפריצות", עמ' 241-290.
- העליון, הילה. 2009. "סיפורו של הגוף: חוויות גוף-זהות של נשים מטופלות פוריות." סוציולוגיה ישראלית י"א (1) 13-36.
- וולף, וירג'יניה. 2004 (1929). חדר משלך (מאנגלית: יעל רנן). תל אביב: ידיעות אחרונות.
- וולף, נעמי. 2004 (1992). מיתוס היופי: על השימוש בייצוגים של יופי נגד נשים (מאנגלית: דרור פימנטל וחנה נוה). תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. לקרוא לפחות את ההקדמה.
- וסטרגארד טורבר וקים שרודר. 2003 (1985). "אסטרטגיות של פנייה: מין ומעמד." בתוך תקשורת כתרבות, מקראה, כרך א. בעריכת תמר ליבס ומירי טלמון. עמ' 303-337. (המקראה בשמורים).
- לב-און אזי ורבקה נריה בן שחר. 2009. "פורום משלהן": עמדות ביחס לאינטרנט בקרב הגולשות בפורומים סגורים המיועדים לנשים חרדיות. "מסגרות מדיה 4: 67-105. המאמר נגיש דרך הספרייה.
- לחובר, עינת. 2002. "מהעמוד האחורי אל מרכז האג'נדה" פנים 22: 37-45.
- לימור, יחיאל ודן כספי. 1994. "הפמיניזציה בעיתונות הישראלית" קשר 15: 37-45.
- מגדר בישראל - קובץ מחקרים (2011). הוצאת אוניברסיטת בן גוריון. נגיש אלקטרונית. http://web.bgu.ac.il/Centers/iyunim/topic_series/gender_in_israel.htm
- עזיזה כוזם. 2002. "להפוך למיעוט, לבחון את המגדריות: נשים עיראקיות יהודיות בשנות החמישים." בתוך, מזרחים בישראל, בעריכת חנן חבר, יהודה שנהב ופנינה מוצפי-האלר. עמ' 212-243.
- פירסט, ענת. 2000. "בישראל אין כל חדש? דימויים של גברים ונשים בפרסומת הישראלית הכתובה." פתח"ח 4: 127-155.
- פלסנר-ליבס, תמר. 2001. "השתלבותן של נשים במרחב הציבורי הטליוויזיוני." בתוך התשמע קולי?, עמ' 325-339.

ראדוויי, ג'אניס. 2003 (1984). "קהילות פרשניות ואוריינות משתנה: הפונקציות של קריאת 'הרומן הרומנטי'". בתוך תקשורת כתרבות, מקראה כרך ב'. עמ' 179-197.

שירב, פנינה. 2001. "דם הוא דיו: גוף וכתיבה בסיפוריהן של יהודית הנדל ורות אלמוג." בתוך, התשמע קולי, עמ' 183-169.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 70 %
הרצאה 15 %
השתתפות 5 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 10 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

בנוסף להשתתפות בדיונים בכיתה ולהצגת ממצאי מחקר על התלמידים להגיש דוח "ות קריאה על שני מאמרים מרשימת הקריאה הנוספת.